

RAADSVOORSTEL

MET BESLUIT

Raadsvergadering	: 30 juni 2025
Agendapunt	:
Onderwerp	: Ontwerpbegroting 2026 (incl. meerjarenraming 2027-2029) en jaarverslag 2024 GR hûs en hiem
Portefeuillehouder	: Marcel van Opzeeland

Beetsterzwaag, 20 mei 2025

Voorstel

1. Geen zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2026 (incl. meerjarenraming 2027-2029) gemeenschappelijke regeling hûs en hiem.
2. Het jaarverslag 2024 van de GR hûs en hiem voor kennisgeving aan te nemen.

Inleiding

GR hûs en hiem is een samenwerkingsverband van de Friese gemeenten en geeft advies over ruimtelijke kwaliteit, welstand en monumentenzorg. De gemeenschappelijke regeling biedt de gemeenteraad de mogelijkheid een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2026. Het jaarverslag 2024 wordt ter kennisgeving aangeboden. Het Algemeen Bestuur hûs en hiem stelt te zijner tijd zowel de begroting als het jaarverslag vast.

Vanwege de gestelde reactietermijn in verband met de geplande Algemeen Bestuur-vergadering (27 juni 2025) wordt naar aanleiding van de oriënterende raadsbehandeling (ORB) van 10 juni 2025 een pro forma reactiebrief verzonden aan het Dagelijks Bestuur hûs en hiem, en na de raadsvergadering van 30 juni 2025 een reactiebrief aan het DB verzonden voor de terugkoppeling van uw formele raadsbesluit

Beoogd effect en/of resultaat

De raad in de gelegenheid te stellen om een zienswijze in te dienen ten aanzien van de ontwerpbegroting 2026 (incl. meerjarenraming 2027-2029) gemeenschappelijke regeling hûs en hiem.

Argumenten

1.1. De ontwerpbegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 geven geen aanleiding tot het indienen van een zienswijze

In de begroting van 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 wordt uitgegaan van een ongewijzigde voortzetting van de werkzaamheden. In de begroting is dus geen rekening gehouden met een andere werkwijze onder de Omgevingswet.

Er wordt een zeer ruime overgangsperiode geboden om het gemeentelijk beleid te wijzigen onder de Omgevingswet. De Friese gemeenten hebben in VFG-verband besloten om hier voorlopig gebruik van te maken en daarom is het te verwachten dat de bestaande adviespraktijk in het kalenderjaar 2026 grotendeels ongewijzigd zal blijven.

In de ontwerpbegroting 2026 zijn alle kosten gedekt, conform artikel 34 lid 2 van de GR. Ook voor de meerjarenraming is dat het geval. De ontwerpbegroting 2026 en de meerjarenraming geven naar onze mening geen aanleiding tot het indienen van een zienswijze.

2.1. Het jaarverslag 2024 laat een reëel beeld zien van kosten en baten

Voorstel is om van het positieve resultaat ad € 126.212,- €3.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve onderhoud pand, en het restant toe te voegen aan de algemene reserve. Na deze toevoeging blijft de algemene reserve onder de door het AB vastgestelde streefwaarde.

Kantttekeningen

1.1. Er zijn mogelijk wijzigingen in de adviespraktijk voor de OWO-gemeenten

In 2024 zijn de sneltoetscriteria vastgesteld en in gebruik genomen. Hierdoor komen er minder kleinere adviesvragen terecht bij de hûs en hiem. In de praktijk worden er nog steeds kleine adviesvragen voorgelegd aan hûs en hiem omdat de sneltoetscriteria op een aantal onderdelen niet duidelijk/volledig genoeg zijn. In 2025 gaan wij de sneltoetscriteria evalueren en indien nodig aanpassen.

Er wordt daarnaast gewerkt aan nieuwe nota's omgevingskwaliteit voor de OWO-gemeenten. Het is nog onduidelijk of dit de adviespraktijk veel zal wijzigen. We verwachten dat de nieuwe nota omgevingskwaliteit Opsterland in 2026 of 1^e helft 2027 kan worden afgerond. Op dit moment zijn we nog bezig met een plan van aanpak. De nieuwe nota heeft door deze planning daarom waarschijnlijk weinig tot geen invloed op de begroting voor het jaar 2026.

Het is wel de verwachting dat hûs en hiem komende jaren vaker wordt betrokken bij adviesvragen zoals bijvoorbeeld het deelnemen aan omgevingstafels en adviesgesprekken. Hoe de financiële situatie bij de GR hûs en hiem zich daadwerkelijk ontwikkelt de komende jaren is moeilijk te voorspellen. Via de kwartaalrapportages kunnen wij de daadwerkelijke voortgang volgen.

1.2. De adviestarieven hûs en hiem worden verhoogd

Op het moment van opstellen van de begroting voor 2026 zijn de vakbonden en de werkgevers nog in onderhandeling over een nieuwe cao ingaande op 1 april 2025. Er wordt uitgegaan van een cao-stijging van 3,0% op jaarbasis en uitgegaan van een stabiel planaanbod. Inmiddels is het onderhandelingsresultaat bekend, wat aansluit op het uitgangspunt waarmee is begroot.

Of het aantal adviesaanvragen in 2026 daadwerkelijk op peil zal blijven, is een onzekerheid. Wel zijn door het voortbestaan van de GR in 2026 alle kosten gedekt, conform artikel 34 lid 2 van de GR. De dienstverlening van hûs en hiem wordt afgestemd op de adviesbehoefte van de deelnemende gemeenten. De tarifiering voor de dienstverlening wordt daarbij gebaseerd op een kostendeekkende exploitatie, immers, hûs en hiem is een non-profit organisatie. Om een sluitende exploitatie te kunnen realiseren, wordt, mede om de te verwachten cao-verhoging te kunnen dekken, een verhoging van de tarieven voor de dienstverlening voorgesteld. Het Dagelijks Bestuur zal in de AB-vergadering van 27 juni 2025 voorstellen om de tarieven per 1-1-2026 met circa 3,0% te verhogen.

Middelen

De kosten die hûs en hiem bij de gemeente in rekening brengt, worden via de leges naar de aanvrager van een omgevingsvergunning/vooroverleg doorberekend. Uitgangspunt is dat de lasten en baten in evenwicht zijn.

SDG's

11. Duurzame steden en gemeenschappen

17. Partnerschap om de doelen te bereiken

Evaluatie

N.v.t.

Bijlagen

Bijlage	Documentnummer	Soort bijlage en omschrijving
1	0086561276	Bijlage 1 Begeleidende brief bij Ontwerpbegroting 2026 GR hûs en hiem (inclusief meerjarenraming 2027-2029)
2.	0086561277	Bijlage 2 Ontwerpbegroting 2026 GR hûs en hiem (inclusief meerjarenraming 2027-2029)
3.	0086561278	Bijlage 3 (Concept) Jaarverslag 2024 incl. jaarrekening 2024
4.	0086576536	Bijlage 4 Errata (Concept) Jaarverslag 2024 blz. 30
5.	0086575568	Bijlage 5 Errata (Concept) Jaarverslag 2024 blz. 37

Burgemeester en wethouders van de Gemeente Opsterland,

De secretaris,

De burgemeester,

Sandra van 't Hooge

Andries Bouwman

Team	: Wonen en Werken
Behandelend ambtenaar	: Jacob Dirk Haagsma
Telefoonnummer	:
Emailadres	: jacobdirk.haagsma@opsterland.nl

Ontwerp raadsbesluit

Raadsvergadering	: 30 juni 2025
Agendapunt	:
Onderwerp	: Ontwerpbegroting 2026 (incl. meerjarenraming 2027-2029) en jaarverslag 2024 GR hûs en hiem

De raad van de Gemeente Opsterland,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 20 mei 2025,

gelezen de ontwerpbegroting 2026 en jaarverslag 2024 GR hûs en hiem, zoals dat op 27 maart 2025 door het Dagelijks Bestuur hûs en hiem aan de raad is toegezonden;

besluit:

1. geen zienswijze in te dienen op het ontwerpbegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 gemeenschappelijke regeling hûs en hiem;
2. het jaarverslag 2024 van de GR hûs en hiem voor kennisgeving aan te nemen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de Gemeente Opsterland van 30 juni 2025.

De griffier,

De voorzitter,

Laura Meijer

Andries Bouwman